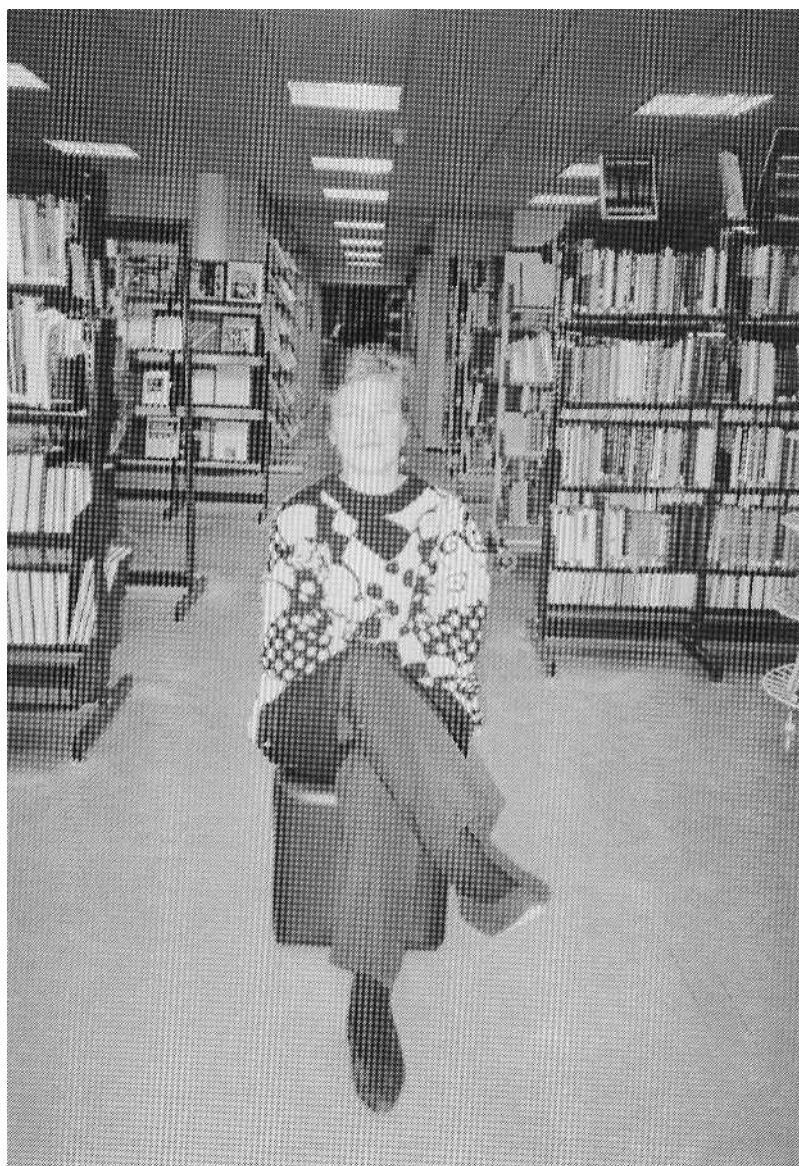

Bibliotekaren

Tidsskrift for Bibliotekarforbundet

Nr.2 - 1994 Årg.2

I dette nummeret har vi snakket med bibliotekar Anne-Mette Vibe. Hun er amanuensis på Norges Idrettshøgskoles bibliotek, men har tidligere blant annet undervist i matematikk i skolen, vært kursleder i hattesøm i Rykkinn husmorlag, deltatt aktivt i den radikale kvinnebevegelsen, skrevet skjønnlitteratur og latt seg velge inn i styret i Bibliotekarforbundet. Hennes refleksjoner omkring kjønnsroller, bibliotekarrollen, menn i kvinneyrker og kvinners selvbilder kan forhåpentligvis føre til debatt i den stadig like kvinne-dominerte bibliotekarstanden. - Intervju på s.6-9.

Forbundsstyret i Bibliotekar- forbundet:

Randi Rønningen (leder)
Menighetsfakultetets bibliotek
Gydass vei 4
0363 Oslo
Tlf.job: 22 46 79 00
Fax: 22 69 18 90
Tlf.priv.: 22 19 56 41

Erling Bergan (nestleder)
Sogn og Fjordane sjukepleiehøgskule
Biblioteket
6800 Førde
Tlf.job: 57 82 94 10
Fax: 57 82 94 30
Tlf.priv.: 57 82 24 09

Kristin Storvig (AU-medlem)
Snåsa bibliotek
7760 Snåsa
Tlf.job: 74 15 16 02
Fax: 74 15 16 60
Tlf.priv.: 74 15 16 46

Kirsten Grøtte (sekretær)
Gml. Lommedalsvei 154
1349 Rykkinn
Tlf.job: 67 13 20 60
Fax: 67 13 15 50
Tlf.priv.: 67 13 26 49

Kristin Østerholt (kasserer)
Svalbardgt. 2 c, Leil. F
9600 Hammerfest
Tlf.job: 78 41 17 42
Fax: 78 41 10 34
Tlf.priv.: 78 41 08 52

Turid Holtermann (styremedlem)
Trondheim folkebibliotek
Postboks 2903 Tempe
7002 Trondheim
Tlf.job: 73 54 75 00
Fax: 73 54 75 10
Tlf.priv.: 73 91 11 59

Anne-Mette Vibe (styremedlem)
Norges idrettshøgskoles bibliotek
Postboks 40 Kringsjå
0807 Oslo
Tlf.job: 22 18 56 80
Fax: 22 23 42 20
Tlf.priv.: 22 27 80 12

Bibliotekaren:

Tidsskrift for Bibliotekar-
forbundet

ISSN 0804-4147

Ansvarlig redaktør:

Randi Rønningen

Redaktør:

Erling Bergan

Trykk:

Falch Hurtigtrykk, Oslo

Abonnement:

De 4 numrene av «Bibliotekaren»
i 1994 kan abonneres på for
kr.110,-. Beløpet betales inn til vår
postgirokonto. Merk talongen
«Abonnement 93».

Annonser:

1/1 side kr.1.200,-.
1/2 side kr. 600,-.

Utgivelsesplan:

Nummer:	Deadline:	I postkassa:
1 - 1994	4.februar	26.februar
2 - 1994	11.april	6.mai
3 - 1994	30.august	24.september
4 - 1994	14.november	7.desember

Bibliotekar- forbundet

Medlemskap:

Bibliotekarforbundet ble stiftet
12.juni 1993. Medlemskap fram til
1.1.95 koster kr.200,- for bibliote-
karer og kr.100,- for 2. og 3.års
studenter ved Statens bibliotek- og
informasjonshøgskole. Innmelding
skjer ved å betale kontingenten til
postgiro-nummer 0825.0817062,
og fylle ut innmeldingsskjema som
du da får tilsendt. Medlemmer får
automatisk «Bibliotekaren» til-
sendt ut 1994.

Bibliotekarforbundet blir et full-
verdig fagforbund først med med-
lemskap i Akademikernes Felles-
organisasjon fra 1.1.95. Ordinært
medlemskap og kontingent vil ikke
løpe før dette er i orden. Fram til
da anbefales den enkelte å opprett-
holde sitt nåværende fagforenings-
medlemskap.

Adresse:

Bibliotekarforbundet
Postboks 9315 Vålerenga
0610 Oslo

Elektronisk post:

bforbund@bibhs.no

Postgiro-konto:

0825.0817062

leder'n:

Våren er her og vi skulle gjerne vært med i AF og deltatt i tariffoppgjøret i stedet for å sitte på sidelinja...

Randi Rønningen,
leder i Bibliotekarforbundet

Våren er her og det er på tide å stikke hodet ut i lyset igjen. Siden det skuffende resultatet av vår AF-søknad, har styret gått på sparebluss. Dette skyldes først og fremst en usikker økonomi. Kontakten har hovedsaklig foregått pr telefon og post. Men heldigvis har svært mange av våre medlemmer reagert positivt på vårt brev i januar og sendt et bidrag til forbundet. I april kan vi derfor avholde årets første styremøte. Hovedsaken på det møtet blir vår strategi i forhold til ny søknad om opptak i AF. Vi må igjen ta kontakt med de ulike forbundene i AF, spesiell oppmerksomhet må vies de tre forbundene som i fjor stemte i mot opptak av Bibliotekarforbundet. Vi må også holde nær kontakt med AFs sekretariat.

Vi skulle gjerne vært aktive i vårens lønnsoppgjør, som i skrivende stund er inne i en viktig fase. Det føles tungt å sitte på sidelinjen når de ulike

aktører deltar i det som skal være BF's hovedmål, forhandlinger om medlemmenes lønns- og arbeidsforhold. Men vi følger spent med. Så langt ser det desverre ut som det kan bli lite å hente, både for bibliotekarer og andre offentlige ansatte.

Sommeren nærmer seg og dermed også det 64. norske bibliotekmøtet 1.-5. juni. Hovedtemaet for møtet «Bibliotek som utdanningspartner» burde være interessant for alle, ikke bare for oss som er ansatt i utdanningsinstitusjoner. Det tilbudet våre skoleelever og studenter møter, får ringvirkninger for all virksomhet i vårt samfunn.

Bibliotekarforbundet skal

delta i utstillingen som blir arrangert i tilknytning til bibliotekmøtet, selv om ikke vår økonomi tillater flotte monterer og prangende plakater. Vi ønsker å være tilgjengelig for medlemmer og andre som ønsker å treffe oss. Som det vil framgå andre steder i bladet inviterer vi også til lunsj fredag 3. juni kl 12.30 i Trondheim folkebibliotek og håper på mange gjester.

Vi sees i Trondheim!

Utviklings sjef i Narvesen Info Center - også en bibliotekarjobb!

Marianne Myklebust,
Utviklings sjef
i Narvesen Info Center

Å gi en beskrivelse av mitt daglige arbeid, finner jeg ganske nytteløst. Jeg vil heller fortelle om mine arbeidsoppgaver så langt. Jeg har vært her i 5 måneder, og håper at jeg på denne måten kan gi en idè om hva jeg gjør.

Generelt

Narvesen Info Center (NIC) er en del av Narvesen konsernet. Forretningsideen er tidsskriftsformidling til kunder, og blant kundene er en vesentlig del bibliotek og næringsliv.

De siste par årene har organisasjonen gjennomgått store endringer. Det har vært gjennomført en omfattende kvalitetsprosess, som har satt nye krav til både den enkelte medarbeider og alle avdelingene i NIC. I forlengelsen av dette ble det i 1993 besluttet å ansette en bibliotekar. Sikkert en fornuftig tanke all den tid bibliote-

karer representerer en stor del av kontaktflaten hos kundene.

Bakgrunn

Min fartstid som fagutdannet bibliotekar løper ikke over så mange år. Likevel har jeg erfaring fra fag- og folkebibliotek både før og etter utdannelsen. De siste to årene var jeg biblioteks sjef før jeg i november 1993 begynte i Narvesen som utviklings sjef.

Det ble på en måte som å gå fra en verden til en annen. Som biblioteks sjef i en kommune hadde jeg definerte oppgaver gitt av loven og de rammene politikerne ga. De økonomiske rammene i det private næringsliv er så ganske ulike de en opplever i en kommune. Men jeg opplever kravene til resultat og kostnadseffektivitet langt høyere. Ikke minst er fallhøyden om en ikke lykkes høyere i næringslivet.

Til tross for dette valgte jeg å si opp min «trygge» tilværelse og satse i ny jobb. Det er min overbevisning at det å være bibliotekar er et fremtidsrettet

yrke, bare vi tar imot de utfordringene som ligger der.

Arbeidsoppgaver

Internet har lenge vært en kommunikasjonskanal forbeholdt det akademiske miljøet. I 1993 var det tilgjengelig også for kommersielle brukere. En av mine første arbeidsoppgaver i NIC, var å bli med i ei prosjektgruppe som skulle arbeide med å knytte oss til Internet. I første omgang har vi tre i prosjekt-

Vi har bedt Marianne Myklebust fortelle om jobben sin i Narvesen Info Center, om tanker rundt det å være fagutdanner bibliotekar i en spennende jobb uten å jobbe i et bibliotek.

gruppa fått installert modem på våre arbeidsplasser, og i løpet av neste uke får vi opplæring. Det skal bli spennede, jeg gleder meg til å lære noe nytt! Senere skal jeg se på hvordan denne kommunikasjonskanalen kan brukes i kontakten med våre kunder.

Den siste tiden har jeg arbeidet en god del med å sette meg inn i de forskjellige organisasjonene som har «document delivery» som sin tjeneste. Dette er en tjeneste som vi vurderer å tilby våre kunder, men ennå er der detaljer som må avklares før det blir tatt en endelig beslutning. Slike beslutninger blir tatt i divisjonsrådet, som består av alle avdelingsledere og divisjonsdirektør i NIC. På denne måten arbeider vi i team, selv om alle avdelingsledere har egne definerte ansvarsområder. Jeg er ansatt i en stabsfunksjon, men deltar likevel i divisjonsrådet.

For å kunne arbeide med ulike prosjekter, er det nødvendig å være ajour med trender i inn- og utland. I desember var jeg derfor på «London On-line». «Document delivery» og Internet var aktuelle tema. Her fikk jeg kontakt med mulige samarbeidspartnere og jeg møtte også noen av våre konkurrenter. Begge deler ser jeg på som meget viktig.

I mars deltok jeg på EUSIDIC (the European Association of Information Service) konferanse i Brussel. Her var også temaet Internet og

«document delivery». Det er ikke nødvendig å reise på mange slike konferanser for temaet sin skyld; - utviklingen skjer ikke så fort. Det er derimot en måte å skaffe kontakter på, og å høre andres erfaringer.

I tillegg til de arbeidsoppgavene jeg her har skissert, har en god del tid gått med til egen opplæring. Det har blitt en del nødvendige datakurs for å lære og bruke datanettet, og kurs i egenutvikling. For å utdype det siste, så jeg har tatt kurs i forhandlingsteknikk og i kunsten å lære fra seg. Det å formidle tilegnet kunnskap videre, synes jeg var meget viktig.

Narvesen Info Center er agent for blant annet EU-dokumentasjon. Hva det å ha et agentur innebærer kan virke uklart for mange. Siden EU og informasjon rundt EU nå er et meget aktuelt tema, har jeg i samarbeid med markedsjefen laget et foredrag som vi skal gå ut til interesserte med. Det får bli eksamen for kurset «å lære fra seg»!

Neste post på programmet blir å planlegge besøk hos kunder utover våren og sommeren. Utviklingsarbeid er ikke noe skrivebordsarbeid, ideer oppstår i samvær mellom mennesker. Videre må jeg formulere en arbeidsmodell for hvordan jeg skal organisere utviklingsarbeidet. Denne går inn i den kvalitetsikringsprosessen som vi i NIC har arbeidet med en tid. I løpet av våren blir Narvesen Info Center sertifisert etter ISO

9001.

Tanker fremover

Selv etter så kort tid i denne jobben, kan jeg si at den er ganske ulik andre stillinger jeg har hatt som bibliotekar. Kjernen i arbeidet er likevel fortsatt informasjonsformidling og jeg opplever meg fremdeles som bibliotekar. Det å prøve en annen jobb gir bare god erfaring.

Jeg deltok i NordInfo konferansen i Stockholm. Konferansen hadde flere «workshops» som tok opp aktuelle tema. Debatten gikk godt omkring de tema som vedrørte daglige problemer. Dirigenten hadde satt av god tid til det som han trodde var det viktigste, nemlig: «Fjärrlånet och teknickutvecklingen: Behövs biblioteken när kunden kan beställa direkt från terminal eller PC?». Da dette skulle diskuteres var det ingen som meldte seg.

Jeg holder fast ved at vi har et fremtidsrettet yrke. La oss håpe at neste gang bibliotekets og bibliotekarenes fremtid er på dagsordenen, så blir talerlista lang. Jeg håper å treffe mange norske bibliotekarer neste gang jeg deltar på en internasjonal konferanse,- på EUSIDIC i Brussel var jeg dessverre den eneste.

- Mot kvinners prektighet har menn lite å stille opp!

Hvorfor det ikke er flere menn i kvinneyrker? La meg fortelle et eksempel for å illustrere et mulig problem: Jeg snakket med en 25 år gammel gutt som sluttet etter å ha jobbet flere år i en barnehage. Han orket ikke den kontrollerende atmosfæren lenger. Kvinner er så prektige, så kontrollerende. Han ville ha med seg barna på klatring i trærne. De kvinnelige førskolelærerne stoppet det så barna ikke skulle slå seg. Hans erfaringsbakgrunn passet ikke. Han skiftet jobb, selv om han faktisk gikk ned i lønn.

Anne-Mette Vibe,
intervjuet av Erling Bergan

Anne-Mette Vibe er invitert til å reflektere litt rundt kjønnsroller, arbeidsliv og bibliotekarer. For de som kjenner Anne-Mette, hovedbibliotekaren på Norges Idrettshøgskole, er dette innledende eksempelet typisk. Hun tenker på tvers og hun er analytisk, kvaliteter som kommer godt med også i vervet som styremedlem i Bibliotekarforbundet.

- Min generasjon, oss rundt de 50, vi er så gamle at vi må revurdere våre holdninger til kjønnsroller. Også vi som har vært aktivt med i kvinnebevegelsen. Vi må lytte mer til 20-30-åringene og se

hvor de står i dag. Jeg mener ikke at vi skal gi slipp på våre erfaringer, at vi skal bøye oss servilt. Men vi må ikke bli som vår foreldregenerasjon ble i våre øyne, håpløse foreldre med stivnede meninger.

- Du deltok på den store *backlash*-konferansen før jul, om tilbakeslagene i kvinnekampen. Fortalte den deg noe nytt om kvinners situasjon i dag?

- På den konferansen var «skulderputekvinnene» godt representert. Det var en dyr konferanse å delta på, og den gikk i vanlig arbeidstid. Det var naturlig nok få innvandrerkvinner og få kvinner fra arbeiderklassen der. Men det var spennende. Mye av det konferansen behandlet var kjent stoff. Problemer med spiseforstyrrelser hos unge

jenter, stressende hverdag med småbarn, og lignende. Men noe som var nytt for meg var forhold rundt arbeidsledighet og kjønnsroller.

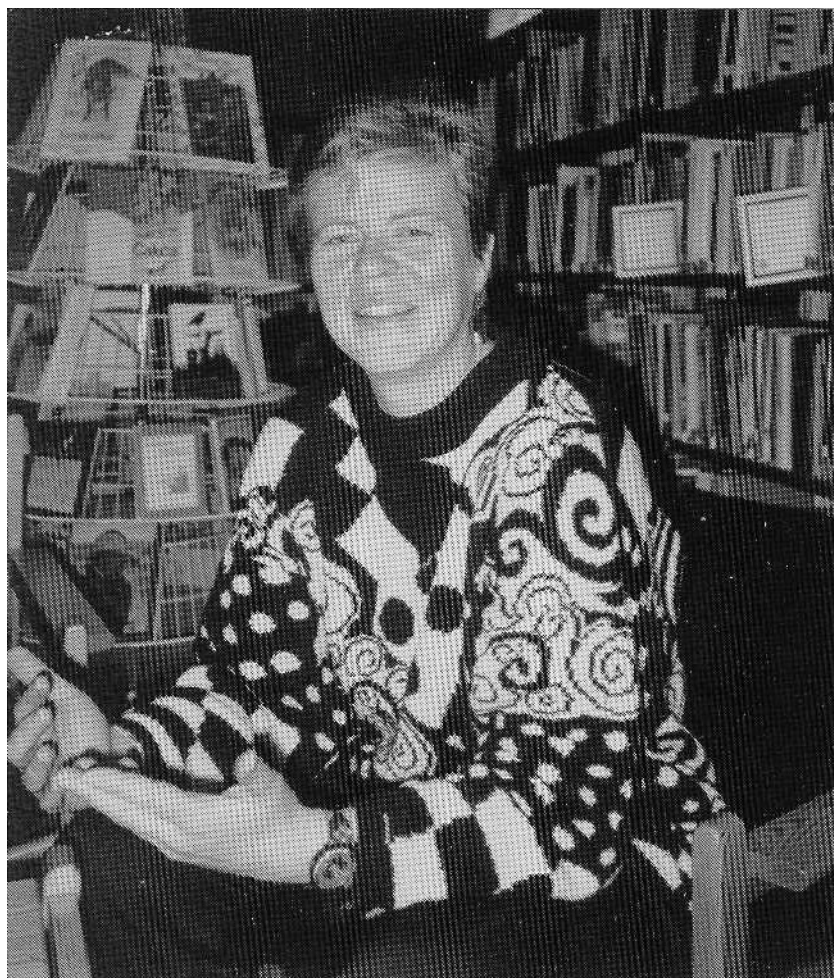
- Gjennomgangsmelodien fra kvinnebevegelsen har jo vært at arbeidsledighet tvinger kvinnene tilbake til kjøkkenbenken. Stemmer det?

- Nei, det stemmer ikke. Unge menn i tradisjonelle næringsyrker har den høyeste andelen arbeidsledighet. Da oppstår det en spesiell situasjon når unge arbeidsløse menn ser at mødrene deres og kjærstene deres har jobb.

- Hvorfor går da ikke flere menn inn i kvinneyrker?

- Jeg vet ikke svaret på det. Det snakkes om at den lave lønna i de tradisjonelle kvinneyrkene har så mye å si. Jeg har begynt å tvile på at det er hele svaret. Her kommer eksempelet mitt inn, med han som sluttet å jobbe i barnehage på grunn av sider ved kvinnekulturen der. Menn har en annen opplevelsesbakgrunn enn kvinner. De utforsker i større grad sine ytre grenser. (De indre er det kanskje værre med...?)

- Har du samme forklaring på

hvorfor det ikke er flere menn i bibliotekaryrket?

- Vanskelig å si. For meg er dette nye tanker jeg ikke helt har bearbeidd ennå. Men det er noe med at vi kvinner ofte er så ordentlige, hellige og ufeilbarlige. Det er jomennene som er «drittsekkene» (unnskyld det grove uttrykket) i samfunnet. Kvinner kan skjule seg bak det. Jeg mener ikke at kvinner skal gå ut og bli «drittsekker». Men vi kan jo tillate småjenter å klatre mer i trærne. Selv om det måtte føre til noen knekte armer og bein.

- Er dette videreføring av tankene fra Simone de

Beauvoirs «Det annet kjønn» og Kari Mundal Johnsens «Hva er kvinnesak»? Har vi ikke kommet noe lengre i å gjøre det like lett for begge kjønn å være subjekter i forhold til omverdenen, og svekke kvinnens rolle som objekter. Er det fremdeles mennenes privilegium å være transcendent mens kvinnene er de imanente?

- Jeg ser ihvertfall klare trekk i idretten, som jeg kjenner godt. Det er jo en arena der kroppen spiller en stor rolle. Når Flo-Jo og Manuela di Centa brettes ut i media dreier jo mye seg om å gjøre dem til objekter. De blir veldig oppskrytt.

Idrettskvinnenes kamp for noen tiår siden dreidde seg jo veldig mye om å få lov til å være like seriøse subjekt som mennene.

- Men blir ikke Vegard Ulvang og Johan Olav Koss behandlet på samme måten som f. eks. Trine Hattestad. Disse gutta blir vel også stadig minnet på at de blir «sett på» og vurdert ikke bare som idrettsmenn.

- Det kan være en trend, ettersom idretten blir mer underholdningsindustri. Vi ser nå at menn utvikler spiseforstyrrelser i større grad enn vi har vært klar over. Om idrettsunderholdningen er i ferd med utvikle et mannlig kjønnsobjekt, er vel det kanskje noe nytt. Jeg vil la tanken henge litt i luften...

- Ser du noe som bekrefter dette i litteraturen du håndterer på idrettshøgskolen?

- UDK-nummeret for kvinner i idretten - 796-055.2 - har vi fylt med litteratur i mange år. Tilsvarende nummer for menn i idretten er ikke mer enn ett par år gammelt.

- Dette er altså problemstillinger du møter i ditt arbeid på Idrettshøgskolen. Men hvordan har du havnet i denne jobben? Hvorfor ble du bibliotekar på idrettshøgskolen? Hvorfor har du valgt et kvinneyrke?

- Da jeg sto foran yrkesvalg, ble vi oppfordret til å velge mannsyrker. Jeg valgte matematikk og kroppssøving,

ble utdannet som adjunkt. Jeg har «master»-grad fra studiene i USA. Etter å ha kommet tilbake til Norge underviste jeg i 10 år, i ungdomsskole, gymnas og på universitet. Det var i denne perioden at jeg blant annet var kursleder i Rykkinn humorlag og satte igang kurs i blomsterbinding og i hattesøm!

- ???

- Jeg har kurslederbevis! I en femårsperiode opplevde jeg mye på det ytre plan, og jeg tenkte lenge og vel gjennom yrkesvalget mitt. Jeg kom til erkjennelsen at kjærligheten til litteraturen var sterkere enn kjærligheten til idretten. Jeg bestemte meg for å prøve å bli bibliotekar. Jeg skaffet meg grunnkurs i biblioteklære og fikk meg arbeid 2 timer pr. uke på Bergan filial av Skien bibliotek. Det var en fin og trygg måte å begynne på. Det var oversiktlig. Deretter var jeg 5 år som bibliotekassistent på Porsgrunn bibliotek, avdeling Stridsklev. Et flott miljø.

- Bibliotekavdeling Stridsklev? Jeg synes å huske at jeg leste i «Bok & bibliotek» om en undersøkelse som ble foretatt der på begynnelsen av 80-tallet, om nytten av å rykke. Det var den som ga meg et avslappet forhold til rykking av voksne lærere.

- Den undersøkelsen var det faktisk jeg som gjennomførte, som bibliotekassistent den gangen. Det viser jo at forskning også kan drives på det nivået. - Men for å avslutte det

biografiske: Jeg tok 1. året på bibliotekhøgskolen som fjernundervisningsstudent mens jeg var i Porsgrunn. Deretter reiste jeg til Dølenengata og fullførte utdanninga. Som mange vet, var jeg studiekonsulent på SBIH etter det. Og nå altså leder av biblioteket på idrettshøgskolen. Det er morsomt å få lov til å jobbe med det gamle faget mitt igjen.

- Så fra modig å velge mannsfaget matematikk, via humorlaget, og senere den radikale kvinnebevegelsen, har du endt opp med kvinneyrket bibliotekar. Kommentar?

- Jeg er fornøyd med yrkesvalget mitt. Jeg trives med å være bibliotekar. Og man skal jo velge yrke ut fra indre behov. Dessuten er det lurt å velge et kvinneyrke, for å få jobb.

- Men, ...

- Bibliotekaryrket som kvinneyrke skiller seg fra for eksempel sykepleieryrket som kvinneyrke. I helsevesenet er det rangordning. Du sier noe om dine egne ambisjoner i hierarkiet når du velger å bli sykepleier i stedet for å bli lege. Selv om du i begge tilfelle har som utgangspunkt at du vil jobbe i helsevesenet. Men hva om du ønsker å jobbe med

formidling av litteratur, kunnskap, informasjon? Hvilken rangordning mellom utdanninger har vi da? Hvordan unngå å velge tradisjonelt kvinnelig når du er interessert i å jobbe i bibliotek? Eller for å si det på en annen måte: Når menn med interesse for å jobbe i helsevesenet velger legeyrket, hva skal menn med interesse for vår bransje gjøre?

- De blir vel biblioteksjefer. Mannlige bibliotekarer har fra tid til annen blitt beskyldt for å ha valgt bibliotekaryrket, fordi det er fort gjort å klatre til topps i vår bransje.

- Jeg kan ikke svare for hvorfor noen menn velger å bli bibliotekar. Men det er vel sant at det er lett å gjøre karriere i bibliotekvesenet. Det er lett å komme seg opp og bli hørt.

- Men hva bør da mannlige bibliotekarer gjøre for å slippe unna negativ kritikk av typen «typisk menn»? Det er jo et sterkt ønske blant mange menn å ta kjønnsrolledebatten alvorlig, å bidra til likestilling. Men når gutter velger mannsyrket ingeniør kritiseres de for å sementere rollene, og velger de kvinneyrket bibliotekar mistenkes de for å velge en lettvinnt vei til topps. (Eller den kanskje mer utbredte oppfatningen: Det er noe svalt med gutter som velger bibliotekhøgskolen.)

- Jeg tror vi 40-50-åringer snart må slutte å tro at vi har sannheten, at det er våre oppfatninger om kjønnsroller

som er gjeldende i dag også. Vi må lytte mer til neste generasjon. De er ikke fokusert på kjønnsforskjeller på samme måte som vi er. Kanskje problemstillingen din ikke er gangbar lenger.

Vår samtale ved et bord i kantina på bibliotekhøgskolen blir avbrutt av en kjent og kjær kvinneskikkelse blant oss bibliotekarer, «Sigrid i kantina».

Hun minnes de gylne gamledager på begynnelsen av 70-tallet, før kvinnesaken satte inn, da bibliotekarstudentene oppholdt seg på skolen om kvelden med levende lys, vin og gitar. Det var tider. - Men så begynte demonstrasjonene, sier Sigrid og griner lett på nesen. Sigrid har sine klare meninger og har aldri vært redd for å si dem, enten det har vært 70-tall, 80-tall eller 90-tall.

Når Sigrid går igjen, blir vi sittende i en ettertankens stillhet. Politikk og roller gjennom de siste årtiene er ingen entydig materie å bli klok på. Det er Anne-Mette som griper ordet igjen:

- Vi er vel en del som har litt blåmandag i forhold til 70-tallet. Selv om jeg ikke var helt ytterst på venstresiden, har også jeg et behov for å fri meg fra en del dogmer. For kvinnebevegelsen var vel også dogmatisk. Når nå kvinnene har fått noe friere tøyler, blir det tydelig at vi ikke er så prektige som vi har gitt inntrykk av. Og mot kvinners prektighet har mennene lite å stille opp. Kvinnene har nok også problemer med dette

selvbildet. Hvorfor er kvinner redde for å snakke i forsamlinger? Jeg tror det blant annet er fordi de er redde for å si noe feil, redde for kontrollen fra sine medsøstre.

- Viss jeg påstår at organisasjonsrotet i bibliotekaryrket blant annet skyldes den store kvinneandelen, hva sier du da?

- Kanskje er det noe i det. Samling av bibliotekarer i én organisasjon innebærer at en rustet seg til kamp, fordi det å jobbe med lønsspørsmål er en kamp hele tiden. Vi liker ikke at vi skal kjenne for noe, for da har vi straks en fiende. Men det er strategisk riktig å samle seg for å øke bibliotekarers slagkraft i kampen om lønna.

- Er dette en strategi som hindrer bibliotekarer i å bli bedre integrert i sine moderinstitusjoner?

- Nei, det er nok forskjellige arenaer. Det er forskjell på å samle seg for å kjempe et slag og det å drive lokal «geriljakrig».

- Er du sikker på at etableringen av BF vil være til gagn for bibliotekarene?

- Vi vet det ikke sikkert før om 10-15 år, når historia skal skrives. Men vi må holde fast ved strategien. Det er sånne sjanser en må ta. Vi må våge å ta sånne sjanser. Syns du ikke det da?

Hovedbibliotekarer i de nye høyskolene?

Av Kari Gulbraar,
hovedbibliotekar ved Bislet
høgskolesenter sitt bibliotek

Det er vanskelig å se noen saklig grunn for departementets bestemmelse om at øverste ledelse for bibliotektjenesten i de nye høyskolene over hele landet skal være hovedbibliotekar.

Etableringen av de nye høyskolene innebærer en av de største omorganiseringsprosessene vi har sett innen norsk bibliotekvesen. Alle bibliotekarer innen det regionale høyskolesystemet berøres på en eller annen måte. De daglige oppgavene innenfor de nye høyskolene kan til det ytre se ut til å bli mye ved det gamle. I realiteten skapes det en helt ny situasjon på bakgrunn av behovet for tilpassing til endret organisasjon, nye faglige utfordringer og kravet til like muligheter for alle brukere i systemet.

Denne situasjonen innebærer nye oppgaver og økte utfordringer til alle aktører i systemet, særlig til dem som skal ha det overordnede ansvar for utviklingen av bibliotektjenesten i de nye høyskolene.

Departementet har bestemt at øverste leder for høyskolens bibliotektjeneste skal være hovedbibliotekar. Dette gjelder uansett høyskolens størrelse (antall brukere, avdelinger eller ansatte i bibliotektjenesten), organisering (geografisk spredning på antall studiesteder med derav følgende fysisk oppdeling) og faglige spredning.

Ved noen av høyskolene får bibliotektjenesten en meget komplisert oppbygging. Som eksempel nevner jeg Høgskolen i Oslo, der vi fra høsten av får sju avdelinger spredt over elleve studiesteder, med et stort fellesbibliotek på studiested Bislet (betjener tre avdelinger hvorav to har virksomhet også på andre studiesteder med egne bibliotekenheter) og fire avdelingsbibliotek med $3+2+2+1=8$ bibliotekenheter.

Prosjektgruppen som har utredet bibliotek, har fått støtte fra det regionale høgskolestyret for Oslo og Akershus i at øverste leder for bibliotektjenesten skal være overbibliotekar.

En ny, felles lov for høyskoler og universiteter er på trappene, og i den sammenheng

har man hatt en prosess med «harmonisering» av stillingstyper. Det synes merkelig at denne prosessen ikke har omfattet stillingene innenfor den sentrale faglige støttefunksjonen som bibliotekene representerer.

Gjennom bestemmelsen om at hovedbibliotekar skal være øverste mulige stillingstype innen de regionale høyskolene, legger departementet opp til et system med A- og B-lag av fag- og forskningsbibliotek under samme lov.

Det må være naturlig at alle stillingstyper på biblioteksektoren tas i bruk i den nye høyskolen. Det finnes allerede mange hovedbibliotekarstillinger i bibliotekene. Det må være naturlig å plassere øverste leder for bibliotektjenesten i de største høyskolene i stilling som overbibliotekar. Mer omfattende krav til faglig og organisatorisk dyktighet må avspeiles i hva slags stilling som tilbys.

For å sikre rekruttering av dyktige medarbeidere med relevant, faglig bakgrunn, er det viktig å skape en stillingsstruktur som gir rom for

